

Številka: 007-40/2015/6
Datum: 13.7.2015

Ministrstvo za kulturo
Kabinet ministric
Maistrova ulica 10

1000 Ljubljana

Zadeva: Dodatna pojasnila IP k osnutku spremembe 9. člena predloga novele ZMed-C

Spoštovani,

Informacijski pooblaščenec (v nadaljevanju IP) je 7. 7. 2015 po elektronski pošti prejel vaš dopis, s katerim nas obveščate o objavi novega osnutka Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o medijih (v nadaljevanju osnutek sprememb ZMed) na spletnih straneh Ministrstva za kulturo (v nadaljevanju MK).

V skladu s svojimi pristojnostmi po 1. odst. 48. člena Zakona o varstvu osebnih podatkov (Uradni list RS, št. 94/07, uradno prečiščeno besedilo, v nadaljevanju ZVOP-1) ter 2. člena Zakona o informacijskem pooblaščenču (Uradni list RS, št. 113/05 in 51/07 – ZUstS-A, v nadaljevanju ZInfP) vam pošiljamo predhodno mnenje v zvezi z navedenim osnutkom sprememb ZMed. Pri tem si pridružujemo pravico, da to mnenje, v kolikor bi kateri od ostalih členov novele tudi posegal v zadevno področje, ustrezno spremenimo.

1. Urejanje odgovornosti medijev za spletne komentarje

IP pozdravlja spremembe členov osnutka, ki jih je MK izvedel po posvetovanju z IP. Zlasti pozdravljamo novi osnutek sprememb 3. odstavka 9. člena Zmed (1. člen novele), ki jasneje določa obveznost ukrepanja medija po prejemu prijave zoper komentar. Odstavek zdaj določa, da mora izdajatelj, ki v okviru medija dovoljuje komentiranje javnosti, »oblikovati pravila za komentiranje ter jih javno objaviti na primernem mestu v mediju. Komentar, ki ni v skladu z objavljenimi pravili, mora biti umaknjen v najkrajšem možnem času po prijavi, oziroma najpozneje v enem delovnem dnevu po prijavi.«

Prav tako pozdravljamo spremenjene prekrškovne določbe, ki zdaj predvidevajo prekrškovno odgovornost izdajatelja ter odgovorne osebe pravne osebe ali samostojnega podjetnika posameznika zgolj za neoblikovanje in neobjavo pravil za komentiranje. Navedeno je IP predlagal kot ustrezen rešitev že v svojem predhodnem komentarju na izvorno besedilo osnutka.

Zahvaljujemo se vam tudi za upoštevanje opozorila IP, da je v prehodnih in končnih določbah potrebno opredeliti rok za začetek uporabe zakonske določbe o oblikovanju in objavi pravil za komentiranje, za kar predlagate šestmesečni rok.

IP prav tako pozdravlja napor predlagatelja, da natančneje opredeli namen zakonskih določb glede komentiranja v spletnih medijih, vendar pri tem opozarjamo na nekatere resne napake pri interpretaciji sodbe Evropskega sodišča za človekove pravice (ESČP) v primeru Delfi AS proti Estoniji (št. 64569/09 z dne 16. 6. 2015). V obrazložitvi poglavitnih rešitev zakona (točka 2.3) navajate, da je ob upoštevanju sodbe ESČP v zadevi Delfi "ni več mogoča drugačna interpretacija veljavnega tretjega odstavka 18. člena ZMed, kot ta, da odgovorni urednik odgovarja tudi za vsebino komentarjev." Prav tako navajate, da je ESČP "razsodilo, da je novičarski portal odškodninsko odgovoren za žaljive komentarje, ki so jih objavili njegovi uporabniki." Opozarjamo, da takšna interpretacija nima podlage v sodbi Delfi in da ESČP česa tega ni razsodilo. IP je že v dopisu št. 007-143/2015/4 z dne 3. 7. 2015 izrecno opozoril pred tako ekstenzivno in v sami osnovi napačno interpretacijo sodbe v zadevi Delfi. ESČP je namreč ob presoji 10. člena Evropske konvencije o

človekovih pravicah (EKČP) ugotovilo, da estonska sodišča v okoliščinah konkretnega primera, ko so vzpostavila odgovornost medija za komentarje *ekstremne narave*, ki predstavljajo *očitno sovražni govor in pozivanje k nasilju*, niso kršile 10. člena EKČP. Sodišče se je torej postavilo na stališče, da je državi dovoljeno uzakoniti in potem sodno sankcionirati strožjo odgovornost medija za dopuščanje objave tovrstnih - očitno protipravnih komentarjev (oz. je menilo, da je takšna uzakonitev primerna). Ni pa, prvič, menilo, da je takšna uzakonitev obvezna, in drugič, v ničemer ni zapisalo, da morajo države uzakoniti širšo (celovito) odgovornost medijev za vsakršne komentarje, katerih objavo omogočajo. Nasprotno, ESČP je vzpostavilo mnogo kvotel, ki preprečujejo interpretacijo, da morajo vsi novičarski portali odslej odgovarjati za vsakršno vsebino komentarjev. V svoji presoji sorazmernosti posega v svobodo izražanja medija je vzpostavilo jasne, natančne in predvsem zelo stroge kriterije, pod katerimi vzpostavitev odgovornosti novičarskega portala za komentarje ni nesorazmerna. Slovenski zakonodajalec sicer lahko vzpostavi višjo raven odgovornosti za komentarje oziroma lahko slovenska sodišča takšno strogo odgovornost interpretirajo skozi sodno prakso, vendar pri tem nedvomno tvegajo rzsodbo ESČP, da je takšen ukrep oz. takšna interpretacija odgovornosti medija nesorazmerna v smislu 10. člena EKČP. Iz teh razlogov IP meni, da je trenutno navedena interpretacija zavajajoča in vas zaradi skupne želje po ustrezni ter ustavno in mednarodnopravno skladni ureditvi ter obrazložitvi predlaganih ukrepov prosimo, da v točki 2.3 obrazložitve zakonskih rešitev ustrezno interpretirate sodbo ESČP v primeru Delfi.

V istem delu obrazložitve sprememb navajate tudi, da je ESČP "presodilo, da je novičarski portal s tem, ko je dovolil komentarje neregistriranih uporabnikov, prevzel določeno odgovornost za te komentarje." Ob tem pripominjamo, da je ob interpretaciji sodb ESČP potrebno upoštevati, da to mednarodno sodišče ni sodišče četrte stopnje in ne presoja ravnanja neoblastnih subjektov nacionalnega prava, temveč presoja izključno, ali je ravnanje nacionalnih organov, praviloma sodišč zadnje stopnje, skladno z določbami in namenom EKČP. Zato ni pravilno trditi, da je Sodišče presodilo, da je "novičarski portal prevzel določeno odgovornost" za komentarje, temveč da ravnanje nacionalnih sodišč, ki so ugotovile omenjeno dejstvo, ni bilo neskladno z 10. členom EKČP.

Nenazadnje opozarjamo tudi na redakcijsko napako pri navedbi sodbe v primeru Delfi, in sicer namesto "Delfi AS" navajate "Delfi SA".

Ob tem prosimo, da če navedenih predlogov ne bi mogli upoštevati, da jih ustrezno zavedete v predlogu zakona (pod odsekom o izvedenem strokovnem usklajevanju), ki bo poslan v obravnavo na vlado. IP bo moral na to opozoriti tudi zakonodajalca.

2. Kvote slovenske glasbe in varstvo osebnih podatkov

IP nadalje opozarja, da novi osnutek vzbuja tudi pomisleke glede varstva osebnih podatkov v skladu z ZVOP-1. 3. člen novega osnutka predvideva novi 86.a člen, ki se glasi:

"(1) Najmanj polovica deleža iz prvega in drugega odstavka prejšnjega člena mora biti predvajana v dnevnem oddajnem času med 6. in 22. uro.

(2) Najmanj 70 odstotkov deleža iz prejšnjega odstavka mora predstavljati glasba, ki je izključno ali v večinskem delu izvajana v slovenskem jeziku oziroma v romskem, italijanskem ali madžarskem jeziku, če so njeni avtorji ali izvajalci pripadniki romske skupnosti, ki živijo v Republiki Sloveniji, ali italijanske ali madžarske narodne skupnosti, ki živijo v Republiki Sloveniji, razen ko gre za radijske in televizijske programe, ki pretežno predvajajo instrumentalno glasbo.

(3) Najmanj četrtno deleža iz prvega odstavka tega člena mora predstavljati slovenska glasba, prvič predvajana pred največ dvema letoma, najmanj osmino deleža iz prvega odstavka tega člena pa mora predstavljati slovenska glasba izvajalcev, ki niso starejši od 25 let."

IP opozarja na najverjetnejšo neskladnost navedenih določb (predvsem 2. in 3. odstavka 86.a člena osnutka) z ZVOP-1. Predlog predvideva obveznost medijev in organa, pristojnega za nadzor nad omenjeno določbo predloga, da zbira, hrani in nadalje obdeluje osebne podatke avtorjev ali izvajalcev, ki so pripadniki

romske, italijanske ali madžarske skupnosti ter izvajalcev, mlajših od 25 let. To bi pomenilo nastanek novih oziroma razširitev že obstoječih zbirk osebnih podatkov, v katerem bi bili poleg imena izvajalca ali avtorja ter imena skladbe navedeni še vsaj njihova narodnostna pripadnost in starost.

Pri določbi o narodnostnem poreklu in starosti avtorjev in izvajalcev se pojavlja kopica vprašanj, ki bi jih moral predlagatelj rešiti pred pošiljanjem osnutka v nadaljnjo obravnavo. Iz osnutka ni razvidno:

- da ste omenjene določbe preverili z vidika osnovnih načel varstva osebnih podatkov, predvsem načela sorazmernosti (3. člen ZVOP-1) in prepovedi diskriminacije (4. člen ZVOP-1);
- na kakšni pravni podlagi bi se obdelovali podatki o narodnostnem poreklu in starosti avtorja ali izvajalca. Osnutek namreč ne vzpostavlja jasne in nedvoumne pravne podlage za obdelavo teh podatkov (II. del ZVOP-1);
- od koga in na kakšen način naj bi tako mediji kot nadzorni organ pridobil podatke, iz katerih bi izhajale informacije o narodnostnem poreklu in starosti avtorja ali izvajalca. Registra narodnih in romske skupnosti namreč v RS ni, prav tako ni jasno, kako bi medij in nadzorni organ preverjala točnost in ažurnost zbranih podatkov (18. člen ZVOP-1).

Posebej vas opozarjamo, da so skladno z 19. točko 6. člena ZVOP-1 podatki o rasnem, narodnem ali narodnostnem poreklu občutljivi osebni podatki, za katere velja strožji režim varstva osebnih podatkov, od podlage za obdelavo do posebnih določb o zavarovanju in prenosu občutljivih osebnih podatkov.

IP zato predlaga, da omenjeni določbi pregledate z vidika varstva osebnih podatkov in skladnosti z določbami ZVOP-1 ter nas obvestite o nadaljnjih predlaganih rešitvah.

Prijazen pozdrav.

Informacijski pooblaščenec:
Mojca Prelesnik, univ.dipl.prav.,
pooblaščenka